

Sziasztok.

A mai tananyag a **Vulkán** vagy a **Tűzhányó** megismerése lesz.

Kérlek másoljátok be az anyagot.

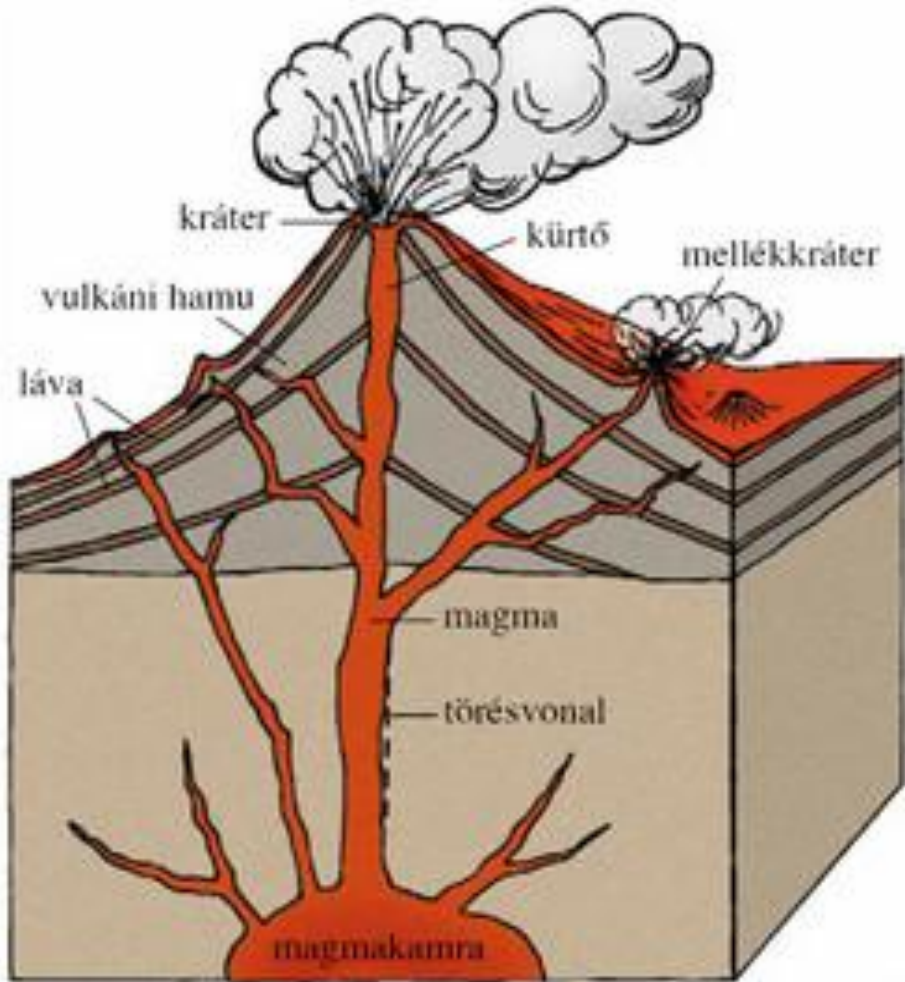
Bár pénteken nem lesz Zoom, tanuljátok meg, az iskolában majd beszélünk róla.

VULKÁN

GEOGRÁFIA 5.ÉVFOLYAM

KERESZTMETSZET

A nagy nyomás hatására alakulnak ki a tűzhányók.

* A képet rajzoljátok be a füzetbe

ELNEVEZÉS

A **vulkán** szó elnevezését az antik mitológiában szereplő *Vulcanus*ról, a rómaiak **tűzistenéről** kapta, aki egyben a kovácsok istene is volt.

(Görög megfelelője Héphaisztosz, az istenek kovácsa.)

HŐMÉRSÉKLET

Minél mélyebbre megyünk, annál melegebb lesz.

100 km mélyen, akár már **1000 celzius** is lehet. Itt már a kőzet megolvadt, ezt nevezzük **magmának**.

MAGMAKAMRA

A magma a **magma kamrában** gyűlik össze,
ami a vulkán alsó részében található.

MAGMA CSATORNA

A magma kamrából a **magma csatornán** keresztül áramlik a magma folyadék és a tűzhányóból a **kráteren** keresztül távozik, felül.

KRÁTER - KALDERA

A tűzhányó tetején egy tölcsér alakú lyuk van, melyet kráternek nevezünk.

A vulkáni kúpot – a felszínre hozott törmelékanyag és láva építi fel.

A **kaldera** vulkáni eredetű felszíni képződmény, a kráterhez hasonló, amit a **vulkán kirobbanása és önmagába roskadása hoz létre.**

MAGMA-LÁVA-BAZALT

A **magmát** miután a tűzhányón kívül van, már **lávának** nevezük.

Ha ez megszilárdul – kihűl, „kő” lesz belőle, amit **bazalt**-nak neveznek.

AKTÍV/NEM AKTÍV

A működő/aktív vulkánok rendszeres időközökben kitörhetnek, de akár évezredekig is „pihenhetnek”.

Vannak olyan tűzhányók is, amelyek már kialudtak/nem aktívak.

Európa nagyobb működő vulkánjai:
Vezúv, Etna, Hekla.

Szlovákia: Pol'ana, 13 millió évvel ezelőtt volt aktív